

Сумський державний педагогічний університет
імені А. С. Макаренка

Фізико-математичний факультет

Кафедра бізнес-економіки та адміністрування

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач аспірантури та докторантури

І.А. Чистякова
(підпис) (ініціали та прізвище)

« 13 » Вересня 2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

УПРАВЛІННЯ НАУКОВИМИ ПРОЕКТАМИ

Галузь знань: **01 Освіта/Педагогіка**

(спеціальності: 011 Освітні, педагогічні науки; 014 Середня освіта (за предметними спеціалізаціями); 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями); 016 Спеціальна освіта; 017 Фізична культура і спорт)

02 Культура та мистецтво (спеціальність: 025 Музичне мистецтво)

05 Соціальні та поведінкові науки (спеціальність: 051 Економіка)

09 Біологія (спеціальність: 091 Біологія)

28 Публічне управління та адміністрування (спеціальність: 281 Публічне управління та адміністрування)

Спеціальність **016 Спеціальна освіта**

Освітньо-наукова програма **Спеціальна освіта**

Мова навчання **українська**

Погоджено науковою радою
Сумського державного педагогічного
університету імені А. С. Макаренка

« 13 » Вересня 2021 р.

Голова

Кудріна О. Ю. д.е.н., професор
(підпис) (ПІБ, науковий ступінь, вч. звання)

Розробник:

1. Омеляненко В.А., кандидат економічних наук, доцент, докторант, доцент кафедри бізнес-економіки та адміністрування

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри бізнес-економіки та адміністрування

Протокол № 6 від 21 січня 2021 р.

Завідувач кафедри бізнес-економіки та адміністрування
Кудріна О.Ю., д.е.н., професор

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Доктор філософії	Обов'язкова, цикл професійної підготовки	
		Рік підготовки:	
1-й		1-й	
Семестр			
3-й		3-й	
Лекції			
10 год.		4 год.	
Практичні, семінарські			
20 год.		6 год.	
Самостійна робота			
60 год.	80 год.		
Загальна кількість годин – 90	Вид контролю: залік		

1. Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою курсу «Управління науковими проектами» є забезпечення базової підготовки науково-педагогічних працівників в сфері управління науковими проектами, формування уявлень про існуючі методології управління проектами і вироблення практичних навичок щодо їх застосування.

Відповідно до мети, курс передбачає формування наступних здатностей:

- оцінка цінності та життєздатності проектної ідеї;
- складання структурованого плану проекту;
- вироблення критеріїв оцінки результатів проекту;
- вироблення навичок написання грантових заявок,
- вироблення навичок підготовки звітної документації по грантових проєктів.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних компетентностей:

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати комплексні проблеми у професійній та/або дослідницько-інноваційній діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики.

Загальні компетентності:

ЗК 02. Здатність до абстрактного мислення, критичного аналізу та синтезу, оцінки сучасних наукових досягнень, генерування нових ідей при вирішенні дослідницьких і практичних завдань, володіння креативним способом мислення.

ЗК 04. Здатність розробляти наукові проекти, управляти ними, складати пропозиції щодо їх фінансування, реєстрації прав інтелектуальної власності.

Спеціальні (фахові) компетентності:

СК 02. Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у сфері спеціальної освіти, інклюзивної освіти і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з педагогічних та суміжних галузей.

СК 05. Здатність до апробації результатів наукового дослідження, їх поширення та впровадження у практику спеціальної освіти, інклюзивної освіти на регіональному, національному та міжнародному рівнях.

СК 06. Здатність дотримуватись етики досліджень, оцінювати рівень власної фахової компетенції та підвищувати професійну кваліфікацію у сфері спеціальної та інклюзивної освіти, адаптуватися до змін у професійній діяльності.

Після вивчення курсу «Управління науковими проектами» здобувачі освіти повинні володіти:

знаннями:

- моделей життєвого циклу проекту;

- методів контролю якості;
- методології побудови команди;

уміннями:

- управляти комунікаціями проекту;
- управляти персоналом проекту;
- планувати і управляти термінами виконання проекту;
- виявляти і зменшувати ризики;
- управляти очікуваннями зацікавлених осіб;
- оцінювати витрати в розробці проекту;
- оцінювати витрати на обладнання та комплектуючі, програмне забезпечення, необхідні для розробки і експлуатації проекту;
- оцінювати складність підтримки проекту і пов'язані з цим зміни його вартості; знаходити баланс між кваліфікацією персоналу, витратами на його навчання, якістю продукту та дотриманням термінів;
- обґрунтувати прийняті рішення в галузі управління проектом;

навичками:

- створення планів проектів;
- аналізу вузьких місць графіків проекту;
- управління розкладом проекту;
- складання заявки для отримання гранту.

2. Передумови для вивчення дисципліни

Перелік дисциплін з управління науковими дослідженнями, які мають бути на другому рівні вищої освіти, а також: «Філософсько-методологічні основи наукових досліджень», «Академічна іноземна мова», «Теорія та методика викладання у вищій школі», «Сучасні інформаційні технології», що вивчаються на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти.

3. Результати навчання за дисципліною

Програмні результати навчання, визначені освітньо-науковою програмою	
РН 4	Демонструвати дослідницькі навички (започаткування, планування, реалізація та коригування послідовного процесу), достатні для організації і проведення наукових і прикладних досліджень у сфері спеціальної освіти, інклюзивної освіти, отримання нових знань та/або здійснення інновацій; критично аналізувати й оцінювати результати власних досліджень і інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми.
РН 5	Розробляти та реалізовувати наукові та/або інноваційні проекти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі науково-прикладні проблеми у сфері спеціальної освіти, інклюзивної освіти з дотриманням норм наукової і професійної етики, принципів академічної

	доброчесності.
PH 7	Демонструвати навички презентації та оприлюднення результатів наукових досліджень у сфері спеціальної освіти, інклюзивної освіти державною та іноземною (англійською) мовами, кваліфіковано відображати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних міжнародних наукових виданнях, вільно спілкуватися з питань, що стосуються сфери наукових та експертних знань, з колегами, широкою науковою спільнотою, суспільством у цілому.
PH 9	Демонструвати основні норми професійної етики, академічної доброчесності, прийняті науковою спільнотою у сфері викладання і науково-дослідної роботи.
PH 12	Проектувати освітнє середовище, індивідуальну освітню траєкторію осіб з особливими освітніми потребами, створювати програмно-методичне забезпечення освітньої та корекційно-розвиткової роботи.

4. Критерії оцінювання результатів навчання

Шкала ЄКТС	Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача
А	Здобувач має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності у навчальній діяльності, використовує широкий арсенал засобів доказів своєї думки, розв'язує складні проблемні завдання управління науковими проектами, схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу впровадження електронного урядування; уміє ставити і розв'язувати проблеми управління науковими проектами, самостійно здобувати і використовувати інформацію, виявляє власне ставлення до неї, виконує науково-дослідну роботу, логічно та творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі; розвиває свої здібності й нахили; використовує Інтернет, моделює економічні ситуації в нестандартних умовах
В	Здобувач вільно володіє вивченим матеріалом, застосовує знання у дещо змінених ситуаціях, вміє аналізувати і систематизувати інформацію щодо управління науковими проектами, робить аналітичні висновки, використовує загальновідомі докази у власній аргументації, чітко тлумачить поняття зі сфери управління науковими проектами, формулювання законів, нормативних документів, може самостійно опрацювати матеріал, виконує прості творчі завдання; має сформовані типові навички
С	Знання студента досить повні, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, логічно висвітлює суспільні події в державі, вміє аналізувати управління науковими проектами, робити висновки до проектів; відповідь його повна, логічна, обґрунтована, однак із деякими неточностями; вміє самостійно працювати, може підготувати реферат і захистити його положення
D	Здобувач розуміє основні положення навчального матеріалу, може поверхово аналізувати особливості управління науковими проектами, робить певні висновки; відповідь може бути правильною, проте недостатньо осмисленою, самостійно відтворює більшу частину матеріалу; вміє застосовувати знання під час розв'язування розрахункових завдань за алгоритмом, користуватися додатковими джерелами
Е	Здобувач володіє початковими знаннями, знає близько половини навчального матеріалу, здатний відтворити його відповідно до тексту підручника або пояснень викладача, провести за зразком економічні розрахунки; слабо орієнтується у поняттях, визначеннях, самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі
F	Здобувач намагається аналізувати на основі побутових знань і навичок; виявляє окремі властивості, спроби виконання вправ, дій репродуктивного характеру, за допомогою викладача робить прості розрахунки за готовим алгоритмом
FX	Здобувач мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності, робить спробу знайти способи дій, розповісти суть заданого, проте відповідає лише за допомогою викладача на рівні «так» чи «ні», може самостійно знайти в підручнику відповідь

Розподіл балів

Поточний контроль										Разом	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10		
8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	80	100
Контроль самостійної роботи											
2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	20	

Відповідно до «Положення про порядок визнання результатів навчання у неформальній та/або інформальній освіті у Сумському державному педагогічному університеті імені А. С. Макаренка», ухваленого рішенням вченої ради університету (протокол № 10 від 27 квітня 2020 р.), затвердженого наказом № 178 від 27 квітня 2020 р. при оцінюванні результатів навчання з дисципліни «Технології створення освітніх моделей та корекційних програм / авторських методик у дисертаційному дослідженні» можливе перезарахування балів за результатами неформальної та/або інформальної фахової активності здобувачів освіти (сертифікована участь в конференціях, тренінгах, написання статей тощо), що за тематикою, обсягом і змістом відповідають навчальній дисципліні.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, заліку, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A	відмінно
82 - 89	B	добре
74 - 81	C	
64 - 73	D	
60 - 63	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1 - 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

5. Засоби діагностики результатів навчання

Важливим елементом навчального процесу при вивченні дисципліни «Управління науковими проектами» є **поточний** рівень знань здобувачів, що свідчить про засвоєння вивченого матеріалу, рівень підготовки здобувачів для виконання передбачених завдань. Контроль знань дозволяє оцінювати та вимірювати здобуті здобувачами в процесі навчання знання, уміння та навички, відіграє важливу роль у забезпеченні належного рівня підготовки фахівців.

Об'єктами поточного контролю знань здобувачів є:
– систематичність роботи на практичних заняттях;

- активність роботи на семінарських заняттях;
- виконання практичних завдань;
- виконання завдань для самостійного опрацювання;
- підготовка, написання та презентація реферату;
- виконання контрольних завдань.

Поточний контроль здійснюється шляхом опитування здобувачів, прийняття виконаних завдань та робіт на практичних заняттях, обговорення доповідей (виступів) за темами семінарських занять та аналітичних досліджень, проведення контрольних робіт.

Поточний контроль здійснюється у двох формах:

- контроль систематичності та активності роботи здобувачів протягом семестру при вивченні програмного матеріалу дисципліни;
- проміжний контроль.

Систематичність та активність роботи здобувачів протягом семестру контролюється за такими напрямками: регулярність відвідування семінарських занять; виступи на семінарських заняттях; участь у обговоренні питань відповідної теми; відповіді на запитання викладача; результативність експрес-тестування та експрес-опитування; підготовка аналітичних оглядів та рефератів з окремих питань; участь у студентських конференціях, олімпіадах, конкурсах за напрямками, що відповідають тематичній спрямованості дисципліни.

Проміжний контроль здійснюється шляхом проведення контрольних робіт, колоквиумів та ректорської контрольної роботи.

Завдання для проміжного контролю комплектуються з таких форм роботи: комплексні кейси, проекти, аналітичні звіти, аналітичні роботи, презентації результатів виконаних завдань та аналітичних досліджень, інші види індивідуальних та групових завдань тощо.

Контроль самостійної роботи здобувачів з дисципліни передбачається на основі застосування наступних форм:

- перевірка здатності самостійно працювати над засвоєнням основних тем та питань дисципліни;
- перевірка завдань, що самостійно виконуються здобувачами при підготовці до семінарських та практичних занять;
- перевірка повноти розкриття теми реферату;
- проведення тестування, виконання розрахунково-аналітичних завдань за темами навчальної дисципліни.

Оцінювання видів поточної роботи здобувачів здійснюється за бальною шкалою в залежності від рівня знань.

Зазначені форми контролю тісно взаємопов'язані та здійснюються таким чином, щоб стимулювати ефективну роботу здобувачів протягом семестру та забезпечити об'єктивне оцінювання їх знань.

За результатами оцінювання засвоєння здобувачами теоретичного матеріалу та виконання практичного завдання визначається рівень засвоєння програмного матеріалу та виставляється диференційована підсумкова оцінка за бальною шкалою, що характеризує успішність здобувача.

6. Програма навчальної дисципліни

6.1. Інформаційний зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Сутність та особливості проекту

Особливості проекту як об'єкта управління.

Види проектів.

Функції управління проектом.

Основні підходи до організації управління науковими дослідженнями і розробками в рамках проекту.

Методики структуризації робіт і мережевого планування.

Тема 2. Інформаційні джерела пошуку грантових можливостей

Презентація спеціалізованих веб-порталів.

Презентація технік роботи з іноземними джерелами.

Тема 3. Вибір конкурсу для участі та оцінювання своїх можливостей. Підготовка проектної заявки (загальні питання)

Вибір конкурсу для участі та оцінювання своїх можливостей.

Підготовка проектної заявки (загальні питання).

Постановка проблеми (Problem Statement).

Чітко поставлена проблема.

Контрольні питання для самоперевірки розділу «Постановка проблеми».

Мета і завдання проекту (Project Goal and Objectives).

SMART-метод.

Контрольні запитання для самоперевірки розділу «Мета і завдання».

Розгляд кейсу.

Тема 4. Аналіз зацікавлених сторін

Аудиторія проекту (Target Groups).

Партнери проекту.

Аналіз зацікавлених сторін.

Визначення впливів та ефектів проекту.

Розгляд кейсу.

Тема 5. Методологія проекту

Методологія проекту як досягнення результатів.

Сучасні наукові методи.

Контрольні питання для самоперевірки розділу «Методи».

Припущення та ризику.

Розгляд кейсу.

Тема 6. Складання плану та визначення результатів проекту

Особливості планування проекту.

Оцінювання результатів реалізації проекту.

Оцінювання виконання завдань проекту.
Оцінювання фінансового менеджменту проекту.
Оцінювання впливу проекту на організацію.
Оцінювання результатів зворотного зв'язку.
Розгляд кейсу.

Тема 7. Складання бюджету та практичні аспекти підготовки проектної заявки

Основні складові бюджету проекту.
Практичні рекомендації і техніки.
Розгляд кейсу.

Тема 8. Підготовка портфоліо учасника та підсумковий самоконтроль підготовки заявки

Особливості маркетингу учасника.
Практичні рекомендації і техніки.
SWOT-аналіз.
Сталість проекту.
Розгляд кейсу.

Тема 9. Практичні аспекти управління науковим проектом

Науковий колектив як об'єкт управління.
Організація роботи в науковому колективі проекту.
Базові принципи створення наукового колективу для наукового проекту.
Основні принципи управління науковим колективом проекту.
Моральна відповідальність колективу проекту.
Наукова етика.
Апробація та оприлюднення результатів наукового проекту.
Впровадження результатів наукового проекту.
Ефективність наукового проекту.
Критерії ефективності наукових досліджень.

Тема 10. Особливості реалізації міжнародних наукових проєктів

Мета та завдання міжнародного співробітництва.
Загальна інформація щодо здобуття грантів.
Донори.
Пошук грантових програм.
Пошук партнерів для участі у міжнародних проектно-грантових програмах.
Рекомендації щодо пошуку таких партнерів.
Соціальні мережі та електронні платформи для науковців.

6.2. Структура та обсяг навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Денна форма навчання					Заочна форма навчання				
	Усього, годин	Лекції	Практ.	Конс.	Самост.р	Усього, годин	Лекції	Практ.	Конс.	Самост.р
Тема 1. Сутність та особливості проекту	7	2	2	-	6	7	2	-	-	5
Тема 2. Інформаційні джерела пошуку грантових можливостей	5	-	2	-	6	5	-	-	-	5
Тема 3. Вибір конкурсу для участі та оцінювання своїх можливостей. Підготовка проектної заявки (загальні питання)	7	2	2	-	6	5	-	-	-	5
Тема 4. Аналіз зацікавлених сторін	7	2	2	-	6	14	2	2	-	10
Тема 5. Методологія проекту	7	2	2	-	6	12	-	2	-	10
Тема 6. Складання плану та визначення результатів проекту	7	2	2	-	6	10	-	-	-	10
Тема 7. Складання бюджету та практичні аспекти підготовки проектної заявки	5	-	2	-	6	10	-	-	-	10
Тема 8. Підготовка портфоліо учасника та підсумковий самоконтроль підготовки заявки	5	-	2	-	6	12	-	2	-	10
Тема 9. Практичні аспекти управління науковим проектом	5	-	2	-	6	10	-	-	-	10
Тема 10. Особливості реалізації міжнародних наукових проектів	5	-	2	-	6	5	-	-	-	5
Разом з курсу	90	10	20	-	60	90	4	6	-	80

6.3 Теми практичних (семінарських) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Тема 1. Сутність та особливості проекту	2	-
2	Тема 2. Інформаційні джерела пошуку грантових можливостей	2	-
3	Тема 3. Вибір конкурсу для участі та оцінювання своїх можливостей. Підготовка проектної заявки (загальні питання)	2	-
4	Тема 4. Аналіз зацікавлених сторін	2	2
5	Тема 5. Методологія проекту	2	2
6	Тема 6. Складання плану та визначення результатів проекту	2	-
7	Тема 7. Складання бюджету та практичні аспекти підготовки проектної заявки	2	-
8	Тема 8. Підготовка портфоліо учасника та підсумковий самоконтроль підготовки заявки	2	2
9	Тема 9. Практичні аспекти управління науковим проектом	2	-
10	Тема 10. Особливості реалізації міжнародних наукових проєктів	2	-
Разом		20	6

7. Рекомендовані джерела інформації

1. Посібник з фандрейзингу для бізнес-об'єднань: посібник / Бабій О.Я. – Київ: 2017 – 168 с. https://platforma-msb.org/wp-content/uploads/2018/03/Fundraising_for_VMOs_Babij_2017.pdf
2. Грантрайтинг: методичні рекомендації для органів публічної влади щодо написання проектних заявок / [О.В. Кулініч, Д.С. Ткачов, С.Є. Ігнат'єв та ін.]; за ред. О.В. Кулініча. – Х. : Регіональний центр міжнародних проектів і програм, 2013. – 78 с. <http://www.cultura.kh.ua/images/stories/document/grantraiting.pdf>
3. Марченко О.В., Сушко Д.О. Методичні рекомендації щодо участі у грантових програмах та конкурсах/ Марченко О.В., Сушко Д.О. – Дніпро : ДДУВС, 2018. 68 с. <https://dduvs.in.ua/wp-content/uploads/files/Structure/science/plans/mg.pdf>
4. Основи грантрайтингу та управління проектами в публічній сфері : метод. рек. для органів влади та недерж. орг-цій / Авт. кол.: В.В. Белявцева, А.І. Гнатенко, О.С. Зінченко та ін. ; за заг. ред. О.В Кулініча. — Харків : Золоті сторінки, 2017. — 148 с. https://economy.cg.gov.ua/web_docs/966/2017/02/docs/Харківська%20ОДА.pdf
5. Кислий В.М. Методологія та організація наукових досліджень : конспект лекцій для студ. спец. 8.050201 "Менеджмент організацій" усіх форм навчання / В.М. Кислий. Суми : СумДУ, 2009. 111 с.
6. Кислий В. М. Організація наукових досліджень: навчальний посібник / В. М. Кислий. Суми : Університетська книга, 2011. 224 с.
7. Деліні М.М. Концепція управління грантами : навчально-методичний комплекс для магістрів спеціальності 073 «Менеджмент» / М.М.Деліні. – Вінниця. 88 с. http://nubip.edu.ua/sites/default/files/u317/dielini_konc_upravl_grantami.pdf
8. Управління проектами: навчальний посібник до вивчення дисципліни для магістрів галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 073 «Менеджмент» спеціалізації: «Менеджмент і бізнес-адміністрування», «Менеджмент міжнародних проектів», «Менеджмент інновацій», «Логістика»/ Уклад.: Л.Є. Довгань, Г.А.Мохонько, І.П.Малик. – К.: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2017. – 420 с.
9. Розробка концептуальної ноти проекту. Практичний посібник. Проект Європейського Союзу. Підтримка регіонального розвитку в Україні. URL: http://surdp.eu/uploads/files/SURDP_Manuals/Project_Concept_Development_Manual_UA.pdf.
10. Розробка повної форми заявки. Практичний посібник. Проект

Європейського Союзу. Підтримка регіонального розвитку в Україні. URL: http://surdp.eu/uploads/files/SURDP_Manuals/Project_Concept_Development_Manual_UA.pdf.

8. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна: мультимедійна аудиторія